

Na osnovu člana 24 stav 5 Zakona o vodama („Službeni list RCG“, broj 27/07), Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. maja 2009. godine, donijela je

UREDBU

O SADRŽAJU I NAČINU PRIPREME PLANA UPRAVLJANJA VODAMA NA VODNOM PODRUČJU RJEČNOG SLIVA ILI NA NJEGOVOM DIJELU

(„Sl. list CG“, br. 39/09 od 17. juna 2009. godine)

I OPŠTA ODREDBA

Član 1

Ovom uredbom utvrđuje se bliži sadržaj i način pripreme plana upravljanja vodama na vodnom području rječnog sliva ili na njegovom dijelu (u daljem tekstu: Plan).

II SADRŽAJ PLANA

Član 2

(1) Plan sadrži:

1) generalni opis karakteristika prostora za koji se radi Plan:

- utvrđivanje položaja i granica vodnih tijela površinskih voda;
- utvrđivanje položaja i granica vodnih tijela podzemnih voda;
- kartiranje položaja i granica vodnih tijela površinskih voda;
- kartiranje položaja i granica vodnih tijela podzemnih voda;
- utvrđivanje referentnih uslova za tipove vodnih tijela površinskih voda;
- klasifikacija vodnih tijela u odnosu na kvalitet vode;

2) prikaz značajnijih uticaja ljudskih aktivnosti na status površinskih i podzemnih voda:

- procjena i utvrđivanje značajnih koncentrisanih izvora zagađenja iz komunalnih, industrijskih, poljoprivrednih i drugih postrojenja i aktivnosti;
- procjena i utvrđivanje značajnih rasutih izvora zagađenja iz komunalnih, industrijskih i poljoprivrednih postrojenja i aktivnosti;
- procjena i utvrđivanje značajnih zahvatanja vode za komunalne, industrijske, poljoprivredne i ostale svrhe, uključujući sezonske promjene i ukupnu godišnju potrošnju, kao i gubitaka u distributivnim sistemima;
- procjena i utvrđivanje uticaja značajnih regulacija toka, uključujući prevođenje i skretanje vode, na sveukupne karakteristike toka i vodne bilanse;
- utvrđivanje značajnih morfoloških promjena u vodnim tijelima;
- procjena i utvrđivanje ostalih značajnih ljudskih uticaja na status površinskih voda;
- procjena načina korišćenja zemljišta, uključujući određivanje glavnih urbanih, industrijskih i poljoprivrednih područja i eventualno ribnjaka i šuma;

3) identifikaciju i izradu karata zaštićenih područja:

- područja namijenjena zahvatanju vode za ljudsku potrošnju;
- područja namijenjena zaštiti ekonomski važnih akvatičnih vrsta;
- vodna tijela namijenjena za kupanje i rekreaciju;
- područja osjetljiva na nutrijente, uključujući i oblasti označene kao osjetljive zone;
- područja određena za zaštitu staništa ili vrsta gdje je održavanje ili poboljšanje statusa voda važan faktor u njihovoj zaštiti;

4) kartu osmatračke (monitoring) mreže i kartografski prikaz rezultata osmatranja radi definisanja statusa voda:

a) za površinske vode monitoring obuhvata :

- zapreminu i vodostaj ili protok do stepena koji je značajan za ekološki i hemijski status i ekološki potencijal;
- ekološki i hemijski status i ekološki potencijal;

b) za podzemne vode monitoring obuhvata hemijski i kvantitativni status;

c) za zaštićena područja monitoring se dopunjava specifičnim podacima po kojem su pojedine zaštićene oblasti uspostavljene;

- 5) listu prioriternih ciljeva zaštite životne sredine u pogledu površinskih i podzemnih voda i zaštićenih područja, koja sadrži:
- a) za površinske vode:
 - sprječavanje pogoršanja statusa svih vodnih tijela površinskih voda;
 - zaštitu, unaprjeđivanje i obnavljanje svih vodnih tijela površinskih voda;
 - zaštita i unaprjeđivanje svih vještačkih i značajno izmjenjenih vodnih tijela u cilju ostvarenja dobrog ekološkog potencijala i dobrog hemijskog statusa površinskih voda;
 - smanjenje zagađivanja prioriternim supstancama i prekida ili postepenog obustavljanja ispuštanja, emisija i gubitaka prioriterno opasnih supstanci;
 - b) za podzemne vode:
 - primjenu potrebnih mjera za sprječavanje ili ograničavanje unosa zagađujućih supstanci u podzemne vode, sprječavanje pogoršanja statusa svih tijela podzemnih voda;
 - zaštitu, unaprjeđivanje i obnavljanje svih vodnih tijela podzemnih voda, osiguranje ravnoteže između zahvatanja i prihranjivanja podzemnih voda, u cilju postizanja dobrog statusa podzemnih voda;
 - sprovođenje neophodnih mjera radi smanjenja svakog značajnog povećanja koncentracije bilo koje zagađujuće supstance, a koje je rezultat uticaja ljudske aktivnosti, u cilju postepenog smanjivanja zagađivanja podzemne vode;
 - c) za zaštićena područja :
 - usaglašavanje sa standardima i ciljevima zaštite životne sredine na osnovu kojih su zaštićena područja ustanovljena;
- 6) vodni bilans, čiju osnovu za izradu čini hidrološki bilans sačinjen iz hidroloških i klimatskih obrada i analiza;
- 7) identifikaciju vodnih tijela koja se koriste za vodosnabdijevanje više od 50 stanovnika, odnosno koja se planiraju za takvo korišćenje:
- u okviru svakog vodnog područja, odnosno njegovog dijela vrši se identifikacija svih vodnih tijela koja se koriste za zahvatanje vode namijenjene ljudskoj potrošnji i koja prosječno dnevno obezbjeđuje više od 10 m³ ili služe za vodosnabdijevanje više od 50 stanovnika, kao i onih vodnih tijela koja se planiraju za takvo korišćenje;
- 8) prikaz programa mjera , način i dinamiku ostvarivanja utvrđenih ciljeva u oblasti zaštite od štetnog dejstva voda, zaštite voda i korišćenje voda:
- mjere koje se preduzimaju za sprovođenje propisa Evropske unije radi zaštite voda;

- izvještaj o planiranim aktivnostima za primjenu principa naknade troškova za vodne usluge , uključujući troškove za zaštitu i očuvanje prirodnih resursa, a naročito principa „zagađivač plaća“ ;
- mjere čijom primjenom se postiže racionalno i održivo korišćenje voda, radi sprječavanja ugrožavanja ciljeva iz stava 1 tačka 5 ovog člana;
- mjere za identifikaciju vodnih tijela iz stava 1 tačka 7 ovog člana, uključujući mjere zaštite kvaliteta vode radi smanjenja potrebnog stepena prečišćavanja u proizvodnji vode za piće ;
- mjere kontrole zahvatanja slatke površinske i podzemne vode i akumulacije površinske vode, uključujući registre o izdatim dozvolama zahvatanja i uslove za izdavanje dozvola za zahvatanje i akumulaciju vode kao i mjere ograničenja zahvatanja ili akumulacije voda koje neće imati značajan uticaj na status vode;
- mjere kontrole uspostavljene za ispuštanja iz koncentrisanih izvora koja mogu da uzrokuju zagađenje ;
- mjere kontrole svakog negativnog uticaja na status voda, a posebno mjere kojima se objezbjeđuje da hidromorfološki uslovi vodnih tijela budu u skladu sa postizanjem zahtijevanog ekološkog statusa ili dobrog ekološkog potencijala vještačkih i značajno izmijenjenih vodnih tijela, koje mogu biti uslov za izdavanje dozvola ili evidencije na osnovu opštih obavezujućih pravila u slučaju kada takvi uslovi nijesu posebno utvrđeni zakonodavstvom Evropske unije;
- navođenje slučajeva u kojima je dopušteno direktno ispuštanje u podzemnu vodu koja se koristi kao geotermalna:
 1. upuštanje vode koja sadrži supstance dobijene prilikom postupka ispitivanja i izdvajanja ugljovodonika ili iz rudarskih aktivnosti, kao i upuštanje vode iz tehničkih razloga, u geološke formacije iz kojih su ugljovodonici ili druge supstance bile izdvojene ili u geološke formacije koje se ne mogu trajno koristiti u druge svrhe zbog prirodnih uzroka;
 2. ponovno upuštanje podzemne vode koja se crpi iz rudnika i kamenoloma ili koje je povezano sa izvođenjem ili održavanjem građevinskih objekata;
 3. upuštanje prirodnog ili tečnog naftnog gasa radi njegovog skladištenja u geološke formacije koje se trajno ne mogu koristiti za druge namjene zbog njegovih prirodnih karakteristika;
 4. upuštanje prirodnog ili tečnog naftnog gasa radi njegovog skladištenja u geološke formacije kada postoji izuzetna potreba za bezbjedno snabdijevanje gasom i kada se upuštanje vrši na način da se spriječi sadašnja ili buduća opasnost od pogoršanja kvaliteta prijemne podzemne vode;
 5. izgradnja, građevinski radovi i slične aktivnosti na površini ili ispod površine tla koje dolazi u kontakt sa podzemnom vodom a koje se smatraju dozvoljenim ako se vrše saglasno opštim obavezujućim pravilima koja važe u državama Evropske unije;
 6. ispuštanje malih količina supstanci za potrebe naučnih istraživanja karakterizacije, zaštite ili oporavljanja vodnih tijela, uz strogo ograničenje količina na one količine koje su neophodne za tu namjenu;

- mjere u cilju sprječavanja zagađenja prioritetnim supstancama ;
- mjere preduzete radi sprečavanja ili umanjivanja uticaja akcidentnih zagađenja;
- mjere preduzete u slučaju kada monitoring ili drugi podaci ukazuju na slabe izgleda za postizanje ciljeva zaštite životne sredine :

1. istraživanje uzroka mogućeg neuspjeha;
2. ispitivanje relevantnih dozvola i potrebe njihove izmjene ;
3. razmatranje programa monitoringa i potrebe njihovog prilagodjavanja ;
4. uspostavljanje dodatnih mjera koje mogu biti neophodne za postizanje tih ciljeva;
5. uspostavljanje, po potrebi, strožijih standarda kvaliteta životne sredine;
6. detalji mjera preduzetih da bi se izbjeglo uvećano zagađenje mora;

- obim i vrste mjera i radova radi zaštite od štetnog dejstva voda ;

- obim i vrste mjera i radova za uređenje voda ;

9) dopunske mjere neophodne radi postizanja uspostavljenih ciljeva zaštite životne sredine :

- zakonski instrumenti;

- ekonomski instrumenti;

- sporazumi o zaštiti životne sredine ;

- mjere kontrole emisija zagađujućih materija;

- pravila dobre prakse;

- obnova i ponovno stvaranje vlažnih staništa;

- mjere kontrole zahvatanja vode;

- mjere za smanjenje potrebe za vodom u poljoprivredi, kao što je podsticanje proizvodnje kultura koje zahtijevaju malo vode u područjima ugroženim sušom;

- mjere za poboljšanje efikasnosti i za recirkulaciju vode, kao što je primjena industrijskih tehnologija i tehnika navodnjavanja koje štede vodu;

- izrada projekata vodnih objekata;

- izgradnja postrojenja za desalinizaciju;

- izrada projekata obnove ;
 - vještačko prihranjivanje akvifera;
 - izrada obrazovnih projekata u cilju edukacije za racionalno korišćenje voda, zaštitu voda i zaštitu od voda;
 - izrada istraživačkih, razvojnih i pilot projekata;
 - druge mjere;
- 10) pregled posebnih planova upravljanja vodama za pojedine podslivove i programe mjera, sa karakteristikama ili tipovima vodotoka:
- planovi upravljanja rječnim slivom mogu sadržati posebne programe i planove upravljanja, za podsliv, sektor, lokalitet ili vrstu vode;
- 11) ekonomsku analizu korišćenja voda, zaštite voda i zaštite od štetnog dejstva voda, sprovedene po principima „korisnik plaća“ i „zagađivač plaća“, sa preporukom optimalnih rješenja u cilju:
- izrade proračuna neophodnih za primjenu načela naknade troškova za vodne usluge, uključujući troškove za zaštitu i očuvanje vodnih resursa, uzimajući u obzir dugoročne prognoze o isporuci vode i zahtjevima za vodom u vodnom području ;
 - donošenja odluka o ekonomski najprihvatljivijim kombinacijama mjera u vezi sa korišćenjem voda na osnovu ocjene potencijalnih troškova takvih mjera;
- 12) pregled finansijskih sredstava, dinamiku i način njihovog obezbjeđenja za realizaciju predviđenih mjera:
- iznos potrebnih finansijskih sredstava;
 - izvor finansiranja;
- 13) izvještaj o postupku pripreme Plana koji obuhvata:
- a) opis sprovedenih aktivnosti :
- rok i program izrade Plana uključujući izjavu o konsultacijama koje će biti izvršene;
 - privremeni pregled aktivnosti značajnih za upravljanje vodama u rječnom slivu;
 - nacrt Plana;
 - podaci o učešću javnosti, uključujući primjedbe, predloge i sugestije date na nacrt Plana ;
- b) stavovi povodom primjedaba, predloga i sugestija na nacrt Plana ;

14) listu organa i organizacija u oblasti upravljanja vodama, sa njihovom odgovornošću i statusom:

- nazive organa i organizacija nadležnih za područje za koji se Plan donosi ;
- geografski prikaz područja za koji se Plan donosi –nazive rijeka u vodnom području, odnosno njegovom dijelu sa preciznim opisom granica područja za koji se Plan donosi ;
- članstvo, odnosno učešće u izradi Plana (u slučaju kada je nadležni organ koordinaciono tijelo za druge nadležne organe, potrebna je lista tih organa sa pregledom organizacione strukture odnosa koji se uspostavljaju radi osiguranja koordinacije);
- međunarodni odnosi (ako se područje za koje se Plan donosi graniči sa teritorijom jedne ili više država, potreban je pregled institucionalnih odnosa koji se uspostavljaju u svrhu osiguranja koordinacije);

15) Način pribavljanja baznih dokumenata i informacija na osnovu kojih je izrađen Plan :

- podaci koji se koriste za pripremu i izradu Plana, pribavljaju se iz evidencije i zbirki podataka koje vode nadležni organi i organizacije kao, i iz drugih službenih zbirki i evidencija;
- podaci i informacije koje se dobijaju u postupku učešća javnosti ;

16) podatke o kontrolnim mjerama za koncentrisane izvore zagađenja i obezbijeđenje statusa voda u vještačkim i jako modifikovanim vodnim tijelima:

- za vještačka i jako modifikovana vodna tijela primjenjivaće se mjere kontrole kao i za kategorije prirodnih površinskih voda koje su najbližnje razmatranom značajno izmjenjenom ili vještačkom vodnom tijelu;

17) pregled obaveza preuzetih međunarodnim sporazumima, koje se odnose na upravljanje vodama i način njihovog izvršavanja;

18) sažeti prikaz mjera potrebnih za implementaciju propisa o zaštiti voda:

- neophodnost usklađivanja zakona i propisa o zaštiti voda sa Evropskim zakonodavstvom ;

19) principe uspostavljanja informacionog sistema za upravljanje vodama na vodnom području, odnosno rječnom slivu;

20) bliže uslove za preduzimanje mjera u slučaju da se za pojedina vodna tijela ne mogu u planiranom roku i na planirani način ostvariti ciljevi utvrđeni za postizanje dobrog statusa ili dobrog ekološkog potencijala ;

21) zone sanitarne zaštite izvorišta ;

22) uslove i ograničenja za određivanje vještačkih ili jako modifikovanih vodnih tijela površinskih voda ;

III NAČIN PRIPREME PLANA

Član 3

- (1) Priprema Plana vrši se na osnovu radnog programa nadležnog organa uprave: (u daljem tekstu: Radni program).
- (2) Radni program sadrži:
 - 1) razloge za pripremu Plana ;
 - 2) područje za koje se vrši priprema Plana ;
 - 3) rokove za pripremu pojedinih djelova Plana ;
 - 4) nazive nadležneih organa i organizacija koje će učestvovati u postupku pripreme Plana ;
 - 5) rok za obrazovanje radnog tima za pripremu Plana ;
 - 6) period određen za javnu raspravu u postupku pripreme Plana ;
 - 7) pregled zadataka u postupku pripreme Plana ;
 - 8) pregled izvora i načina dobijanja podataka u postupku pripreme Plana ;
- (3) Radni program se objavljuje na Internet stranici nadležnog organa uprave.

IV ZAVRŠNA ODREDBA

Član 4

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.